

Obsah zborníka

Predhovor (Peter Maruniak)	5
Príhovor správcu Matice slovenskej (Miroslav Bielik)	28
Jozef M. Kirschbaum: Potreba pravdivých dejín slovenského exilu po roku 1945	29
Peter Maruniak: Vzťah Matice slovenskej k výskumnej úlohe <i>Dejiny slovenského exilu od roku 1945</i>	39
Blažej Belák: Povaha problémov výskumu slovenského exilu od roku 1945	43
Arvéd Grébert: Medzinárodnopolitické aspekty slovenskej otázky v čase druhej svetovej vojny a ich odraz v živote slovenského exilu po roku 1945	45
Róbert Letz: Postoj anglo-americko-sovietskych spojencov k otázke uznania česko-slovenského štátu	49
Pavol Parenička: Domáci odboj proti Slovenskej republike	57
John J. Karch: Postoj USA k slovenskej otázke	59
Jozef Vicen: Osudy exulantov	65
Genová Grácová: Dve koncepcie boja za slovenskú štátnosť	79
František Vnuk: Aktivity exilu — obhajoba slovenskej štátnosti v rokoch 1945—1948	85
Stanislav J. Kirschbaum: Politické ciele povojnovej slovenskej emigrácie	91
Jozef C. Trubinský: Snahy exilu o národnú suverenitu	105
Anna Magdolenová: Prejavy domáceho a zahraničného odporu proti nástupu komunizmu	110
Róbert Letz: Slovenská politická emigrácia z roku 1945 a ohlas na jej činnosť doma	115
Štefan Baranovič: Povojnový vývoj na Slovensku a exil (Aprílová dohoda, voľby v roku 1946 a zánik demokracie v roku 1947)	121
Valent Michalík: Politická klíma a procesy od roku 1945	125
UTVÁRANIE STREDÍSK SLOVENSKEHO EXILU VO SVETE	
Július Gašparík: Štyridsať rokov slovenskej emigrácie vo Francúzsku	136
Jozef Mikuš: Komitét pre slovenských utečencov v Paríži v rokoch 1948—1952	141

František Chajma: Slovenský post v Madride	143
Imrich Zapletal: Slovenský exil v Austrálii od roku 1945	147
Štefan Valko: Slovenská emigrácia a exil od roku 1945 v západnej Európe	157
Ján Vrtielka: Slováci v Nemecku po roku 1945	163
Ján Vrtielka: Slováci v Anglicku a na Britských ostrovoch	169
Juraj Čobanov: Slovenský život v štáte Queensland	174
Stanislav E. Jančarik: Z dejín a súčasnosti Slovákov v Argentíne	176
Anton Hrabovec: Dejiny a súčasný život rakúskych Slovákov	189
Jozef M. Rydlo: Utváranie stredísk slovenského exilu v Taliansku.	194
Imrich Kružliak: Strediská slovenského exilu v Nemecku	208
Ján Vrtielka: Dejiny Slovákov v Austrálii až po súčasnosť	213
Alfonz Šilhár: Zo spomienok na krajanov v Austrálii	219
Jozef E. Suchý: O dejinách a činnosti slovenského exilu v Kanade	221
Jozef M. Kirschbaum: Ešte o strediskách slovenského exilu v Kanade	233
Ľubica Bartalská: Strediská a organizačné formy slobodnej slovenskej kultúry v USA po roku 1945	237
Štefan Polakovič: Vznik, život a zánik exilu	245

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ AKTIVITY SLOVENSKEHO EXILU

Ján A. Holý: Slovenské exilové komunity vo svete	260
Peter Labas: Únia slovenských spisovateľov, umelcov a kultúrnych tvorcov v zahraničí	266
Ján Gunčaga: Ústredie slovenských katolíckych intelektuálov (ÚSKI) — pokračovanie Ústredia slovenských katolíckych študentov (ÚSKŠ) v exile v rokoch 1945—1990	269
Jozef M. Kolmajer: Vznik a poslanie Združenia slovenských katolíckych študentov v zahraničí	279
Vincent Samuely: Spojenie s exilom v rokoch 1948—1951	294
Ladislav Jankovič: Politická emigrácia v Rakúsku, Nemecku, Francúzsku a v Taliansku v rokoch 1945—1948 a v Argentíne až do dnešných dní	296
Jozef M. Kirschbaum: Význam založenia Svetového kongresu Slovákov	313

Jozef M. Kirschbaum: Festivaly a konferencie mládeže SKS 326

ZAHRANIČNÉ ROZHLASOVÉ VYSIELANIE V SLOVENČINE

Imrich Kružliak: Rádio Slobodná Európa a Slováci 338

Marína Havranová: Rozhlasové vysielanie Hlas Ameriky 344

Alfonz Šilhár: Slovenské vysielanie v Austrálii 346

Vojtech Mirga: Kanadský zahraničný rozhlas — vysielanie
v slovenčine v rokoch 1945—1991 347

Jozef M. Kolmajer: Slovenské vysielanie štátneho rozhlasu
Radio Nacional de España 352

František Chajma: Vysielač Barcelona (zo spomienok
E. Moščoviča) 357

Jozef Vicen: Rozhlas Biela légia ako „netlačený samizdat“ 358

Štefan Senčík: Slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu 358

KULTÚRNO-UMELECKÁ ČINNOSŤ SLOVENSKEHO EXILU

Imrich Kružliak: Vznik a účinkovanie SSSU 370

Peter Labas: O kultúrnej (ne)činnosti slovenského exilu
v Rakúsku dnes 374

Imrich Kružliak: Kultúrna prezentácia v exile 380

Jozef M. Kirschbaum: Kultúrna a vedecká tvorba
zahraničných Slovákov 389

Jozef Hvišč: Slovenská exilová próza 393

Imrich Vaško: Slovenské exilové umenie ako zložka
vzdelávania na vysokej škole dnes 405

Viliam Jablonický: Kapitoly z filmovej exilovej tvorby 411

Blažej Belák: Poézia slovenského exilu po roku 1945 419

Vojtech Mirga: Miesto a funkcia časopisu *Pohlady*
v exilovej literatúre 434

Ján Okál: Prečo Slovenská spoločnosť pre vedu a kultúru? 445

Martha Mistina-Kona: Slovakistické bibliografie a databázy 453

SLOVENSKE KATOLICKE MISIE VO SVETE

Štefan Senčík: Organizovanie misijných stredísk 466

Alfonz Šilhár: Život našich krajanov v Austrálii 471

Július Gašparík: Slovenské misie vo Francúzsku 475

František Reves: Štyridsať rokov misie vo Francúzsku
a jej sťahovania 482

Vojtech Zeman: Skúsenosti z misijného strediska
vo Francúzsku a Švédsku 484

Willy Schiffer: Moje postrehy zo života slovenskej
misie v Paríži 491

Štefan Senčík: Slovenské misijné strediská v Kanade 493

Anton M. Baník: Slovenské misie vo Švajčiarsku 502

Kamil Tomko: Katolícke misie v Severnom Porýní
a Westfálsku 504

Šebastián Labo: Založenie a zmysel periodika *Pro fratribus* 506

ÚSILIE O ZÁCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V ZAHRANIČÍ

Terézia Kaššayová: K problémom akvizície literárno-
archívnych materiálov a náčrt projektu na ich záchranu 510

Dárius Rusnák: Činnosť Slovenského národného archívu
v Bratislave na záchranu archívnych dokumentov slo-
venského politického exilu po roku 1945 514

Záver seminára 518

ZO SPOMIENOK, OHLASOV A POZDRAVOV

Z reminiscencií exulanta (Viliam Mihalovič) 520

Spomienky a svedectvo (Ladislav Javorský) 522

Pozdrav za Ministerstvo kultúry SR (Dr. Rastislav Šaling) 524

Pozdrav od Dr. Štefana Polakoviča 524

Ohlasy na seminár (Joseph C. Trubinský, Adalberto Zeman) 526

Prezentácia autorov referátov 527

Register mien 535

Zoznam účastníkov seminára 553